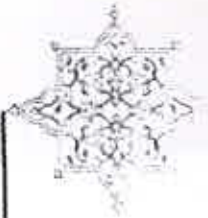

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره

تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸
شماره ۱۱۳/۲۸۹۱
پیوسته

ایجاد رشته روانشناسی سلامت در دوره دکتری در دانشگاه تهران
مصوب جلسه ۳۳۷ فوق العاده شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸
در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس پیشنهاد و گزارش توجیهی دانشگاه تهران و تأیید گروه علوم انسانی با ایجاد رشته‌ای به نام روانشناسی سلامت در دوره دکتری دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی در دانشگاه تهران موافقت و ضرورت اجرای آن را تصویب کرد. به موجب این مصوبه به دانشگاه تهران اجازه داده می‌شود که برنامه درسی این رشته را در چارچوب ضوابط و آیین‌نامه‌های آموزشی دوره دکتری مصوب شورای عالی برنامه ریزی و براساس آیین‌نامه واگذاری اختیار برنامه ریزی درسی به دانشگاهها (ابلاغیه شماره ۱۰۸۹/و مورخ ۱۳۷۹/۲/۱۰) تهیه و تدوین و پس از کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی در اجرای آن اقدام نماید.

رای صادره جلسه ۳۳۷ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸ که در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه ریزی تشکیل شد در خصوص ایجاد رشته روانشناسی سلامت در دوره دکتری در دانشگاه تهران صحیح است. به واحد مجری ابلاغ شود.

دکتر مصطفی معین

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: معاونت محترم آموزشی

خواهشمند است به واحد ذی ربط ابلاغ فرماید.

دکتر سید محمد کاظم نالینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

مهر - خدمات استعلامات الکترونیکی
سامانه مرکزی
کد پستی ۱۵۹۶۶۸۶۱۳
شماره تلفن ۸۰۰۱
مصدوق پسری
تهران ۱۵۹۶۶۸۶۱۳-۱۵۹۶۶۸۶۱۳
دفتر الکترونیکی
AIRS.Tel: 021-88888888

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره دکتری

رشته: روانشناسی

باگرایش: سلامت

گروه روانشناسی

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

این برنامه بر اساس مصوبه یکصد و شصتیمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۶۷/۳/۷ مبنی بر ضرورت ایجاد رشته سلامت در دانشگاه تهران و مطابق مواد آئین نامه و گذاری اختیار برنامه ریزی درسی به دانشگاهها توسط اعضای هیأت علمی گروه روانشناسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی تهیه و تنظیم و جلسه مورخ شورای دانشگاه به تصویب رسید.

۱۳۶۷/۳/۲۴
(مهر)

دانشگاه تهران

کتابخانه

بسمه تعالی

۱- عنوان رشته: روانشناسی باگرایش سلامت

۲- در مقطع: دکتری

۳- گروه: روانشناسی

۴- دانشکده: روانشناسی و علوم تربیتی

۵- بین رشته از رشته‌های: روانشناسی، جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی و بهداشت

۶- بین گروهی از گروه‌های: روانشناسی، جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی، بهداشت

۷- تعریف رشته: رشته روانشناسی باگرایش سلامت براساس یک مدل زیستی - روانی - اجتماعی^۱ به مطالعه جنبه‌های روانشناختی سلامت و بیماری می‌پردازد.

در این رشته سلامت صرفاً به معنای فقدان بیماری تعریف نمی‌شود، بلکه سلامت وجود حالات و شرایط مثبتی در ابعاد مختلف بیولوژیکی (نظیر فشار خون، میزان تنفس، تحمل استرس)، روانی (احساس رضامندی) و اجتماعی (باروری و بهره‌وری و عدم نیاز به مراکز بهداشتی و درمانی) می‌باشد. در این تعریف به مجموعه عوامل درگیر در سلامت نظیر عوامل بیولوژیک (زمینه‌های ژنتیک)، عوامل رفتاری (سبک زندگی، استرس و باورهای سلامتی) و شرایط اجتماعی (تاثیرات فرهنگی، روابط خانوادگی و حمایت‌های اجتماعی) توجه می‌گردد. این تعریف براساس مقدمه اساسنامه سازمان بهداشت جهانی (WHO) نیز می‌باشد که «سلامت را بعنوان احراز شرایط کامل فیزیکی، روانی و رضامندی اجتماعی تعریف می‌کند و نه صرفاً فقدان بیماری یا ضعف».

۸- هدف از اجرای این برنامه: هدف اصلی در گرایش روانشناسی سلامت آموزش و پژوهش در زمینه پیشگیری از بیماریهای جسمی و روانی و شیوه حفظ و نگهداری و ارتقاء و بهبود سلامت جسمی و روانی است.

۹- ضرورت و اهمیت دایرکردن این رشته: روانشناسی در کشورهای پیشرفته و در دنیای علمی امروز در دو دهه اخیر این گرایش را پیدا کرده است که بیشتر به شیوه‌ای مثبت به پدیده‌های مورد مطالعه خود نگاه کند نه بصورت منفی؛ به مطالعه افراد عادی و سالم بپردازد تا به بیماران؛ و به پیشگیری بپردازد تا به درمان. این دیدگاه ضرورت رشته‌ای به نام روانشناسی سلامت را روشن می‌سازد تا تأکید اصلی آن بر مطالعات مربوط به پیشگیری از بیماریهای جسمی و روانی و شیوه‌های حفظ و نگهداری و ارتقاء و بهبود سلامت جسمی و روانی باشد. در این رشته اولاً راهکارها و حمایت‌های زیستی - روانی - اجتماعی برای پیشگیری از بیماریهای جسمی و روانی مورد توجه قرار می‌گیرد. ثانیاً راهکارها و حمایت‌های زیستی - روانی - اجتماعی برای ارتقاء و

1. Biopsychosocial Model

بهبود سلامت مورد نظر و اهمیت قرار می گیرد.

۱۰- قابلیت های دانش آموختگان پس از اتمام دوره:

دوره روانشناسی سلامت، یک برنامه آموزشی - پژوهشی بین رشته ای را فراهم می کند که دانشجویان در مجموعه های مختلفی از جمله آزمایشگاهها، کارگاهها، مراکز خانواده، مدارس و مراکز بهداشتی می توانند کار کنند. این برنامه دانشجویان را برای مشاغل آکادمیک و تحقیقات کاربردی در حوزه های گوناگون آماده می سازد. هدف اصلی این برنامه آموزش خدمات بالینی به دانشجویان نیست ولی چنانچه دانشجویان علاقمند باشند می توانند با برنامه های کارورزی بالینی جداگانه در جریان دوره (internship) و یا بعد از دوره دکتری (Postdoctoral) و با استفاده از آموزشهای ویژه در بیمارستانها و مراکز درمانی به کار همت گمارند. این دوره با توجه به ویژگی بین رشته ای آن زمینه های متفاوتی را براساس علاقمندی دانشجویان و امکانات گروه آموزشی روانشناسی فراهم می نماید. برنامه روانشناسی سلامت می تواند با مسائل و پدیده های اجتماعی جامعه پیوند داشته باشد. همچنین می تواند با مسائل مدیریتی و کارگاهی، سازمانی و صنعتی ارتباط پیدا نماید. در زمینه های مربوط به کودکان و سالمندان نیز می تواند فعالیت داشته باشد. همچنین می تواند با مطالعات فرهنگی و مذهبی مرتبط باشد.

۱۱- دانشگاهها در چه شرایطی می توانند این رشته را دایر و اجرا کنند؟

همانطور که بیان شد این رشته شرایط ویژه ای را طلب نمی کند. تنها دیدگاه بین رشته ای را مورد توجه قرار می دهد. اینکه بین رشته های مختلف علوم انسانی (روانشناسی، جامعه شناسی، مدیریت) و علوم پایه (زیست شناسی، فیزیولوژی) و علوم پزشکی (بهداشت) زمینه های مشترک علمی بسیاری می تواند وجود داشته باشد و وجود این دیدگاه در هر گروه آموزشی روانشناسی این امکان را فراهم می سازد که ظرفیت های موجود دانشگاهی مورد حداکثر بهره برداری قرار گیرد. در این برنامه از همکاری اساتید و گروه های آموزشی مختلف استفاده خواهد گردید.

۱۲- امکانات و تجهیزات مورد نیاز برای اجرای این رشته چیست؟

در حال حاضر امکانات و تجهیزات گسترده ای مورد نیاز نمی باشد خصوصاً آنکه هدف رشته نیز پژوهشی و آموزشی است و بصورت بین رشته ای نیز به آن توجه می شود. بنابراین اولاً از امکانات و تجهیزات موجود در داخل کشور استفاده خواهد شد و ثانیاً سعی خواهد شد با توجه به ارتباطات بین المللی و مبادلات در سطوح اساتید، دانشجو بصورت کوتاه مدت از امکانات خارجی نیز استفاده کند (در این رابطه تماس های اولیه ای با دانشگاه مادرید صورت گرفته است تا براساس موافقت نامه ای که بین دو دانشگاه تهران و دانشگاه مادرید وجود دارد و اولین ملاقات و بازدید نیز از طرف یکی از اساتید گروه روانشناسی فیزیولوژیک دانشگاه مادرید در تهران صورت گرفت به ادامه همکاری در مورد این برنامه دکتری نیز در حوزه های آموزش، پژوهش و استفاده از آزمایشگاهها پیشرفته آنجا صورت پذیرد).

۱۳- این رشته در اجرا، کدام یک از نیاز کشور را تامین می کند:

همانطور که در بند مربوط به ضرورت و اهمیت این رشته بیان شد، نوع نگرش در مطالعات روانشناسی امروز

دنیا تغییر اساسی پیدا کرده است، به انسان عادی و نرمال بیش از انسان بیمار می‌بایست توجه کرد، به پیشگیری بیش از درمان می‌بایست توجه شود و به سلامت بیش از بیماری اهمیت باید داد. با توجه به این موارد، کشور ایران بتواند یک کشور در حال توسعه نیازمند این تغییر نگرش است و بحث سلامت می‌بایست از مباحث اصلی جامعه ما باشد. سلامت با توجه به ابعاد فیزیولوژیک، روانی و اجتماعی آن و با دیدگاه تعاملی آن می‌بایست مورد توجه و اهمیت قرار گیرد. جامعه ما مانند هر کشور در حال توسعه، جامعه‌ای است پراسترس و تنش‌زاکه همه افراد جامعه بنوعی در معرض انواع فشارهای روانی-اجتماعی گوناگون قرار دارند و سلامت جسمی و روانی آنها مورد تهدید قرار می‌گیرد. بنابراین توجه به روانشناسی سلامت از نیازهای اصلی این جامعه می‌باشد.

۱۴- کدامیک از تحولات علمی روز، ضرورت ایجاد این رشته را موجب گردیده است؟

در دو دهه اخیر روانشناسی سلامت بعنوان گرایشی جدید و بصورت چند عاملی و بین رشته‌ای در کشورهای پیشرفته مورد توجه بسیاری قرار گرفته است.

۱۵- تاریخچه و سابقه رشته در خارج از کشور

بخش ۳۸ (Division 38) مربوط به APA (انجمن روانشناسی آمریکا) اختصاص به موضوع روانشناسی سلامت دارد که بر تفصیل بر اهمیت و اهداف و جهت‌گیریهای این رشته می‌پردازد. در این بخش روانشناسی سلامت را بصورت دوره‌ها یا واحدهای درسی در دوره‌های کارشناسی (undergraduate)، تحصیلات تکمیلی (graduate)، کاورزیهای دوره دکتری (predoctoral internships)، فلوشیپ‌های فوق دکتری (postdoctoral fellowships) و برنامه‌های بین‌المللی (international training opportunities) در دو خط پژوهشی و بالینی معرفی می‌نماید.

در دانشگاه‌های معتبر آمریکا نظیر (دانشگاه برکلی، استونی بروک، میسوری کانزاس و ...) این رشته‌ها در دوره‌های دکتری دایر شده است که برنامه‌های آنها تهیه و مورد استفاده واقع شده است.

۱۶- چه کسانی در تعریف، ایجاد و برنامه‌ریزی این رشته مشارکت دارند؟

- ۱- دکتر رضا زمانی، دانشیار، متخصص روانشناسی بالینی،
- ۲- دکتر محمود ایروانی، دانشیار، متخصص روانشناسی اجتماعی،
- ۳- دکتر بیژن گیلانی، استادیار، متخصص روانشناسی بالینی،
- ۴- دکتر رضا کرمی نوری، استادیار، متخصص روانشناسی شناختی و نوروسایکولوژی،
- ۵- دکتر محمدعلی بشارت، استادیار، متخصص روانشناسی بالینی،
- ۶- دکتر علی اصغر احمدی، استادیار، متخصص روانشناسی شخصیت،
- ۷- دکتر هادی بهرامی، استادیار، متخصص بهداشت روانی

برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناسی باگرایش سلامت

کلیات این برنامه براساس برنامه دوره دکتری روانشناسی مصوب یکصد و شصتیمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۶۷/۳/۷ می باشد. براساس این برنامه، هدف عمده تربیت پژوهشگر در روانشناسی و نیز تأمین هیئت علمی دانشگاههای کشور است.

شرایط عمومی داوطلبان نیز همان ضوابط و مقررات عمومی مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. شرایط اختصاصی داوطلبان نیز (۱) دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد روانشناسی از یکی از دانشگاههای معتبر داخلی و یا خارجی که به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسیده باشد، (۲) آشنائی کافی به زبان انگلیسی در حد فهم و ترجمه متون روانشناسی و (۳) ارائه مقاله علمی (به عنوان شرط ضروری تلقی نمی شود ولی برای داوطلبان امتیاز محسوب می شود). برنامه دوره دکتری روانشناسی مبتنی بر رشته فرعی «سلامت» می باشد. روانشناسی سلامت براساس یک مدل زیستی-روانی-اجتماعی و با توجه به ترکیبی از عوامل بیولوژیک (زمینه سازی ژنتیک)، عوامل رفتاری (سبک زندگی، استرس، باورهای سلامتی) و شرایط اجتماعی (تأثیرات فرهنگی، روابط خانوادگی و حمایت اجتماعی) به مطالعه سلامت و بیماری می پردازد. هدف اصلی در گرایش روانشناسی سلامت آن است تا پژوهش در زمینه پیشگیری از بیماریهای جسمی و روانی و شیوه های حفظ و نگهداری سلامت جسمی و روانی صورت پذیرد.

برنامه درسی دوره دکتری روانشناسی باگرایش سلامت براساس ۲۴ واحد (۱۸ واحد اصلی یا الزامی و ۶ واحد اختیاری) بشرح زیر می باشد:

الف - عناوین دروس اصلی (الزامی)

۱- روش های تحقیق در روانشناسی سلامت	۳ واحد (۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی)
۲- روانشناسی سلامت	۳ واحد
۳- استرس	۲ واحد
۴- سازگاری با بیماریهای مزمن	۲ واحد
۵- جنبه های روانی و اجتماعی پزشکی	۲ واحد
۶- خانواده و سلامت	۲ واحد
۷- فرهنگ و سلامت	۲ واحد
۸- سایکونورویمونولوژی	۲ واحد

ب - عناوین دروس اختیاری (۶ واحد از میان دروس زیر انتخاب می گردد):

۱- کارورزی در روانشناسی سلامت	۲ واحد
۲- سالمندی و سلامت	۲ واحد

۳- اعتیاد	۲ واحد
۴- نورولوژی	۲ واحد
۵- فارماکولوژی	۲ واحد
۶- آندوکرینولوژی	۲ واحد
۷- سلامت عمومی	۲ واحد
۸- مداخله روانی در درمان بیماریها	۲ واحد

تبصره ۱: انتخاب دروس اختیاری براساس علاقمندی دانشجو (خصوصاً با توجه به موضوع پایان نامه) و تأیید استاد راهنما و مدیر گروه صورت می گیرد.

تبصره ۲: با توجه به اینکه ورودیهای پذیرفته شده در این دوره می توانند از رشته های مختلف روانشناسی (عمومی، بالینی، تربیتی، شخصیت و...) باشند، با توجه به سابقه تحصیلی دانشجویان و واحدهای گذرانیده شده در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد دروس پیش نیازی برای هریک از دانشجویان عندالزوم به تشخیص گروه روانشناسی در نظر گرفته خواهد شد که دانشجویان موظف به گذراندن این واحدهای پیش نیاز قبل از شروع برنامه اصلی دوره دکتری می باشند.

تبصره ۳: دانشجویان می توانند در هر نیمسال تحصیلی با موافقت استاد راهنما و مدیر گروه روانشناسی حداکثر تا ۸ واحد انتخاب کنند

رساله دکتری

دانشجویان می توانند بعد از گذراندن حداقل ۱۲ واحد از مجموعه دروس، عنوان رساله دکتری خود را طبق مقررات انتخاب کنند و در دفتر رسالات مربوط ثبت نمایند.

مدت زمان لازم برای گذراندن دروس، تهیه و تدوین رساله و اخذ درجه دکتری تابع شرایط عمومی تحصیل در دانشگاه است و دانشجو در صورت عدم توفیق ناگزیر به ترک تحصیل خواهد بود.

شرح دروس:

الف- دروس اصلی:

۱- روشهای تحقیق در روانشناسی سلامت:

- تعریف اپیدمیولوژی

- نسبت بیماری به سلامت

- میزان مرگ و میر

- نقش دارو نماها در تحقیق و درمان

- آمار حیاتی

- روش های خاص در پژوهشهای بالینی

۲- روانشناسی سلامت:

- مقدمات
- تعریف سلامت و بیماری، الگوهای بیماری و مرگ
- مدل‌های سلامت
- تاریخچه و تعریف درد، اندازه‌گیری فیزیولوژیکی، رفتاری و خودگزارشی درد
- سلامت رفتاری و رفتار پزشکی
- سبک‌های زندگی

۳- استرس:

- تعریف و اندازه‌گیری استرس
- سیستم عصبی مرکزی و پیرامونی استرس
- فیزیولوژی استرس
- تئوری‌های استرس
- منابع استرس

۴- سازگاری با بیماری‌های مزمن:

- اثر بیماری‌های مزمن بر بیمار و خانواده
- تغییرات سبک زندگی
- بیماری‌های قلبی و واکنش‌های روانشناختی
- مقابله با سرطان
- مقابله با دیابت
- مقابله با الزایمر
- مقابله با HIV (Aids)

۵- جنبه‌های روانی و اجتماعی پزشکی:

- روابط بیمار و پزشک
- رضایت و درک و فهم بیمار
- فراخوانی بیمار
- جنبه‌های روانی بستری شدن در بیمارستان
- آمادگی برای عمل جراحی
- پایگاه سلامت و نیازهای مختلف در جامعه

- ویژگیها و راهبردها و مکانیزمهای اجرایی در مراکز بهداشت
- بلایای اجتماعی و سلامت

۶- خانواده و سلامت:

- رضایت زناشویی
- رضایت جنسی
- روابط خانوادگی (زن و شوهر و برادران و خواهران)
- سلامت و مرد
- سلامت و زن
- سلامت و کودکی
- باروری و ناباروری (زندگی با فرزند و زندگی بدون فرزند، فرزند خواندگی)

۷- فرهنگ و سلامت:

- نقش فرهنگ در تامین سلامت و بیماری
- تحولات اجتماعی و اثرات آن بر سلامت
- عوامل فرهنگی - اجتماعی موثر بر سلامت
- مذهب و سلامت

۸- سایکونورواپمونولوژی:

- کارکردهای روانشناختی لوبهای چهارگانه مغز
- نقش غدد درون ریز در کارکردهای روانشناختی
- بیوشیمی رفتار
- اثر استرس بر سیستم ایمنی
- نحوه تقویت سیستم ایمنی
- ارتباط سیستم ایمنی با سیستم عصبی
- ارتباط سیستم ایمنی با سیستم غدد

ب - دروس اختیاری:

۱- اعتیاد:

- چه کسانی معتاد می شود
- چه کسانی ترک اعتیاد می کنند

- اعتیاد و بیماری و مرگ
- چرا افراد معتاد می شوند
- انواع اعتیاد (سیگار، تریاک، حشیش و ...) و روشهای ترک اعتیاد

۲- سالمندی و سلامت:

- الف- جنبه های شناختی
 - مکانیزمهای اساسی در ارتباط با کاهش کارکردهای شناختی
 - توجه و سالمندی
 - حافظه و سالمندی
 - زبان و سالمندی
 - تصمیم گیری و سالمندی
- ب- جنبه های عاطفی-اجتماعی
 - رضایت مندی و سالمندی
 - هویت و بحران هویت در سالمندی
 - خانواده و سالمندی
 - اشتغال و سالمندی
- ج- جنبه های فیزیولوژیک
 - کارکرد مغز و سالمندی
 - کارکردهای جسمانی دیگر (قلب، عضلات و ماهیچه ها، غدد)

۳- کارورزی در روانشناسی سلامت:

این کارورزی علی الاصول می باید مرتبط با پایان نامه دکتری باشد و با نظر استاد راهنما ثبت نام و برنامه ریزی شود. در این کارورزی هم در داخل کشور و هم در خارج از کشور می تواند صورت پذیرد. (در موارد استثنائی، با موافقت استاد راهنما و گروه روانشناسی، کارورزی می تواند مستقل از پایان نامه باشد).

۴- نورورولوژی

شرح درس براساس واحدهای درسی دوره دکتری در دانشگاههای علوم پزشکی خواهد بود.

۵- فارماکولوژی

شرح درس براساس واحدهای درسی دوره دکتری در دانشگاههای علوم پزشکی خواهد بود.

۶- اندوکرینولوژی

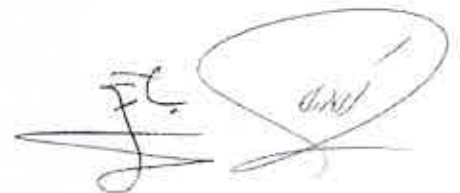
شرح درس براساس واحدهای درسی دوره دکتری در دانشگاههای علوم پزشکی خواهد بود.

۷- سلامت عمومی

شرح درس براساس واحدهای درسی دوره دکتری در دانشکدههای بهداشت خواهد بود.

۸- مداخله روانی در درمان بیماریها

- روشهای مقابله با استرس و درد
- روشهای حفظ و بهبود سلامت (ازجمله بایوفیدبک، تغییر رفتار، درمان شناختی و شیوههای چندوجهی)
- تغییر عوامل خطر ساز در بیماریهای قلبی - عروقی
- برنامههای توانبخشی پس از بیماریهای قلبی - عروقی
- مقابله با سرطان
- سازگاری با دیابت
- روشهای مداخله به منظور کاهش مصرف یا ترک دخانیات
- روشهای مداخله به منظور کاهش یا ترک اعتیادهای دیگر
- روشهای مداخله در مورد اضافه وزن و اختلالات تغذیه
- روشهای مداخله در مورد اجرای رژیم غذایی، دستورات دارویی و سایر دستورات پزشکی

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره دکتری

رشته: روانشناسی

باگرایش: سلامت

گروه روانشناسی

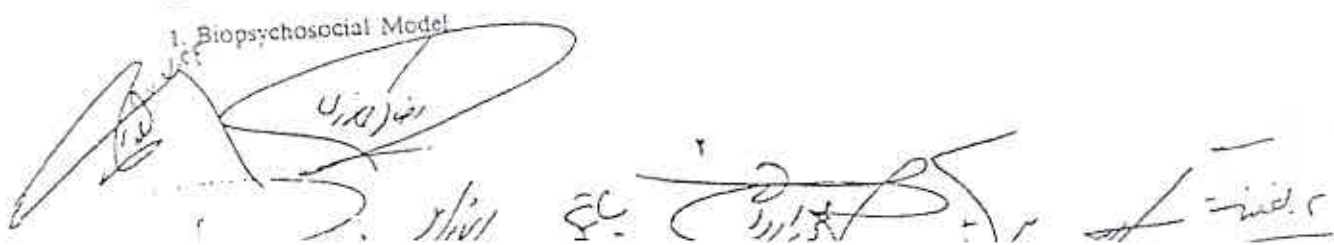
دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

این برنامه بر اساس مصوبه یکصد و شصتین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۶۷/۳/۷ مبنی بر ضرورت ایجاد رشته سلامت در دانشگاه تهران و مطابق مواد آئین نامه واگذاری اختیار برنامه ریزی درسی به دانشگاهها توسط اعضای هیأت علمی گروه روانشناسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی تهیه و تنظیم و به بله مورخ شورای دانشگاه به تصویب رسید.

۱۳۶۷/۳/۲۴
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]

فصل اول: مشخصات کلی

- ۱- عنوان رشته: روانشناسی با گرایش سلامت
 - ۲- مقطع: دکتری
 - ۳- گروه: روانشناسی
 - ۴- دانشکده: روانشناسی و علوم تربیتی
 - ۵- بین رشته از رشته‌های: روانشناسی، جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی و بهداشت
 - ۶- بین گروهی از گروه‌های: روانشناسی، جامعه‌شناسی، زیست‌شناسی، بهداشت
 - ۷- تعریف رشته: رشته روانشناسی با گرایش سلامت بر اساس یک مدل زیستی- روانی- اجتماعی^(۱) به مطالعه جنبه‌های روانشناختی سلامت و بیماری می‌پردازد.
- در این رشته سلامت صرفاً به معنای فقدان بیماری تعریف نمی‌شود، بلکه سلامت وجود حالات و شرایط منشی در ابعاد مختلف بیولوژیکی (نظیر فشار خون، میزان تنفسی، تحمل استرس)، روانی (احساس رضامندی)، اجتماعی (بازوری و بهره‌وری و عدم نیاز به مراکز بهداشتی و درمانی) می‌باشد. در این تعریف به مجموعه عوامل درگیر در سلامت نظیر عوامل بیولوژیک (زمینه‌های ژنتیک)، عوامل رفتاری (سبک زندگی، استرس و بازدهای سلامتی) و شرایط اجتماعی (تأثیرات فرهنگی، روابط خانوادگی و حمایت‌های اجتماعی) توجه می‌گردد. این تعریف براساس مقدمه اساتمام سازمان بهداشت جهانی (WHO) نیز می‌باشد که سلامت را بعنوان احراز شرایط کامل فیزیکی، روانی و رضامندی اجتماعی تعریف می‌کند و نه صرفاً فقدان بیماری یا ضعف.
- ۸- هدف از اجرای این برنامه: هدف اصلی در گرایش روانشناسی سلامت آموزش و پژوهش در زمینه ییگیری از بیمارهای جسمی و روانی و شیوه حفظ و نگهداری و ارتقاء و بهبود سلامت جسمی و روانی است.
 - ۹- ضرورت و اهمیت دایرکردن این رشته: روانشناسی در کشورهای پیشرفته و در دنیای علمی امروز د دو دهه اخیر این گرایش را پیدا کرده است که بیشتر به شیوه‌ای مثبت به پدیده‌های مورد مطالعه خود نگاه کند نه

بصورت منفی؛ به مطالعه افراد عادی و سالم بپردازد تا به بیماران؛ و به پیشگیری بپردازد تا به درمان. این دیدگاه ضرورت رشته‌ای به نام روانشناسی سلامت را روشن می‌سازد تا تأکید اصلی آن بر مطالعات مربوط به پیشگیری از بیماری‌های جسمی و روانی و شیوه‌های حفظ و نگهداری و ارتقاء و بهبود سلامت جسمی و روانی باشد. در این رشته اولاً راهکارها و حمایت‌های زیستی - روانی - اجتماعی برای پیشگیری از بیماری‌های جسمی و روانی مورد توجه قرار می‌گیرد. ثانیاً راهکارها و حمایت‌های زیستی - روانی - اجتماعی برای ارتقاء و بهبود سلامت مورد نظر و اهمیت قرار می‌گیرد.

۱۰- قابلیت های دانش آموزان پس از اتمام دوره: دوره روانشناسی سلامت، یک برنامه آموزشی پژوهشی بین رشته ای را فراهم می کند که دانشجویان در مجموعه های مختلفی از جمله آزمایشگاهها، کارگاهها، مراکز خانواده، مدارس و مراکز بهداشتی می توانند کار کنند. این برنامه دانشجویان را برای مشاغل آکادمیک و تحقیقات کاربردی در حوزه های گوناگون آماده می سازد. هدف اصلی این برنامه آموزش خدمات بالینی به دانشجویان است ولی چنانچه دانشجویان علاقمند باشند می توانند با برنامه های کارورزی بالینی جداگانه در جریان دوره (internship) و یا بعد از دوره دکتری (Postdoctoral) و با استفاده از آموزشهای ویژه در بیمارستانها و مراکز درمانی به کار همت بپردازند.

این دوره با توجه به ویژگی بین رشته‌ای آن زمینه‌های متفاوتی را براساس علاقمندی دانشجویان و امکانات گروه آموزشی روانشناسی فراهم می‌نماید. برنامه روانشناسی سلامت می‌تواند با مسائل و پدیده‌های اجتماعی جامعه پیوند داشته باشد. همچنین می‌تواند با مسائل مدیریتی و کارگاهی، سازمانی و صنعتی ارتباط پیدا نماید. در زمینه‌های مربوط به کودکان و سالمندان نیز می‌تواند فعالیت داشته باشد. همچنین می‌تواند با مطالعات فرهنگی و مذهبی مرتبط باشد.

۱۱- دانشگاهها در چه شرایطی می توانند این رشته را دایر و اجرا کنند؟

همانطور که بیان شد این رشته شرایط ویژه‌ای را طلب نمی‌کند. تنها دیدگاه بین رشته‌ای را مورد توجه قرار می‌دهد. اینکه بین رشته‌های مختلف علوم انسانی (روانشناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت) و علوم پایه (زیست‌شناسی، فیزیولوژی) و علوم پزشکی (بهداشت) زمینه‌های مشترک علمی بسیاری می‌تواند وجود داشته باشد و وجود این دیدگاه در هر گروه آموزشی روانشناسی این امکان را فراهم می‌سازد که ظرفیت‌های موجود دانشگاهی مورد حداکثر بهره‌برداری قرار گیرد. در این برنامه از همکاری اساتید و گروه‌های آموزشی مختلف استفاده خواهد گردید. (در این ارتباط با اساتید و گروه‌های آموزشی مختلف)

آموزش مختلف دانشگاه علوم پزشکی

مدرسہ مختلف دانشگاه علوم پزشکی

۱۳۸۶/۴/۲۰

افزونی

افزونی

EC

Final

تهران از جمله گروهای اِمروِنولوژی و روانپزشکی بیمارستان روزه برخوردار خواهیم بود).

۱۲- امکانات و تجهیزات مورد نیاز برای اجرای این رشته چیست؟

در حال حاضر امکانات و تجهیزات گسترده‌ای مورد نیاز نمی باشد خصوصاً آنکه هدف رشته نیز پژوهشی و آموزشی است و بصورت بین رشته‌ای نیز به آن توجه می شود. بنابراین اولاً از امکانات و تجهیزات موجود در داخل کشور استفاده خواهد شد و ثانیاً سعی خواهد شد با توجه به ارتباطات بین المللی و مبادلات در سطح اساتید، دانشجو بصورت کوتاه مدت از امکانات خارجی نیز استفاده کند (در این رابطه تماس های اولیه ای با دانشگاه مادرید صورت گرفته است تا براساس موافقت نامه ای که بین دو دانشگاه تهران و دانشگاه مادرید وجود دارد و اولین ملاقات و بازدید نیز از طرف یکی از اساتید گروه روانشناسی فیزیولوژیک دانشگاه مادرید در تهران صورت گرفت به ادامه همکاری در مورد این برنامه دکتری نیز در حوزه های آموزش، پژوهش و استفاده از آزمایشگاهها پیشرفته آنجا صورت پذیرد).

۱۳- این رشته در اجرا، کدام یک از نیاز کشور را تأمین می کند؟

همانطور که در بند مربوط به ضرورت و اهمیت این رشته بیان شد، نوع نگرش در مطالعات روانشناسی امروز دنیا تغییر اساسی پیدا کرده است، به انسان عادی و نرمال بیش از انسان بیمار می بایست توجه کرد، به پیشگیری بیش از درمان می بایست توجه شود و به سلامت بیش از بیماری اهمیت باید داد. با توجه به این موارد، کشور ایران بعنوان یک کشور در حال توسعه نیازمند این تغییر نگرش است و بحث سلامت می بایست از مباحث اصلی جامعه ما باشد. سلامت با توجه به ابعاد فیزیولوژیک، روانی و اجتماعی آن و با دیدگاه تعاملی آن می بایست مورد توجه و اهمیت قرار گیرد. جامعه ما مانند هر کشور در حال توسعه، جامعه ای است پر استرس و تنش زاکه همه افراد جامعه بتوسی در معرض انواع فشارهای روانی - اجتماعی گوناگون قرار دارند و سلامت جسمی و روانی آنها مورد تهدید قرار می گیرد. بنابراین توجه به روانشناسی سلامت از نیازهای اصلی این جامعه می باشد.

۱۴- کدامیک از تحولات علمی روز، ضرورت ایجاد این رشته را موجب گردیده است؟

در دو دهه اخیر روانشناسی سلامت بعنوان گرایشی جدید و بصورت چند عاملی و بین رشته ای در کشورهای پیشرفته مورد توجه بسیاری قرار گرفته است.

۱۵- تاریخچه و سابقه رشته در خارج از کشور

بخش ۳۸ (Division 38) مربوط به APA (انجمن روانشناسی آمریکا) اختصاص به موضوع روانشناسی

۱۴۲۱/۱/۱
۱۵
رئیس هیئت مدیره

در دانشگاههای معتبر آمریکا نظیر (دانشگاه برکلی، استرنی بروک، میسوری کانزاس و ...) این رشته ها در دوره های دکتری دایر شده است که برنامه های آنها تهیه و مورد استفاده واقع شده است.

۱- دکتر رضا زمانی، دانشیار، متخصص روانشناسی بالینی

۳- دکتر بیژن گیلاسی، استاد یار، متخصص روانشناسی بالینی

5- دکتر محمدعلی بشارت، استادیار، متخصص روانشناسی بالینی

۷- دکتر هادی بیرامی احسان، استادیار، متخصص بهداشت روانی

۹- دکتر مرثی نصرت، استاد، متخصص آمار و روش تحقیق

۱۰- دکتر محمود منصور، استاد، متخصص روانشناسی بالینی و رشد کودکی

روانشناسی بالینی و رشد کودک

فصل دوم: برنامه درسی

کلیات این برنامه براساس برنامه دوره دکتری روانشناسی مصوب یکصد و شصتین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۶۷/۳/۷ می باشد. براساس این برنامه، هدف عمده تربیت پژوهشگر در روانشناسی و نیز تأمین حیات علمی دانشگاههای کشور است.

شرایط عمومی داوطلبان نیز همان ضوابط و مقررات عمومی مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. شرایط اختصاصی داوطلبان نیز (۱) دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد از رشته های مختلف روانشناسی از یکی از دانشگاههای معتبر داخلی و یا خارجی که به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسیده باشد، (۲) آشنایی کافی به زبان انگلیسی در حد فهم و ترجمه متون روانشناسی و (۳) ارائه مقاله علمی (به عنوان شرط ضروری تلقی نمی شود ولی برای داوطلبان امتیاز محسوب می شود). برنامه دوره دکتری روانشناسی با گرایش «سلامت» می باشد. روانشناسی سلامت براساس یک مدل زیستی-روانی-اجتماعی و با توجه به ترکیبی از عوامل بیولوژیک (زمینه سازی ژنتیک)، عوامل رفتاری (سبک زندگی، استرس، باورهای سلامتی) و شرایط اجتماعی (تأثیرات فرهنگی، روابط خانوادگی و حمایت اجتماعی) به مطالعه سلامت و بیماری می پردازد. هدف اصلی در گرایش روانشناسی سلامت آن است تا پژوهش در زمینه پیشگیری از بیماریهای جسمی و روانی و شیوه های حفظ و نگهداری سلامت جسمی و روانی صورت پذیرد.

برنامه درسی دوره دکتری روانشناسی با گرایش سلامت براساس ۲۴ واحد (۱۴ واحد اصلی یا الزامی و ۱۰ واحد اختیاری) بشرح زیر می باشد:

الف- عناوین دروس اصلی (الزامی)	تعداد واحد	پیش نیاز
۱- روش های تحقیق در روانشناسی سلامت	۳ واحد (۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی)	ندارد
۲- روانشناسی سلامت	۳ واحد	ندارد
۳- استرس	۲ واحد	روانشناسی سلامت
۴- سازگاری با بیماریهای مزمن	۲ واحد	روانشناسی سلامت
۵- جنبه های روانی و اجتماعی پزشکی	۲ واحد	روانشناسی سلامت

ب- عناوین دروس انتخابی		تعداد واحد	پیش نیاز
(۱۲ واحد از میان دروس زیر انتخاب می گردد):			
۱- خانواده و سلامت	۲ واحد	روانشناسی سلامت + جنبه های روانی و اجتماعی پزشکی	
۲- فرهنگ و سلامت	۲ واحد	روانشناسی سلامت + جنبه های روانی و اجتماعی پزشکی	
۳- سایکونورولوژی	۲ واحد	روانشناسی سلامت + استرس	
۴- کارورزی در روانشناسی سلامت	۲ واحد	(پس از آزمون)	
۵- سالمندی و سلامت	۲ واحد	خانواده و سلامت	
۶- اعتیاد	۲ واحد	روانشناسی سلامت	
۷- نورولوژی	۲ واحد		
۸- فارماکولوژی	۲ واحد		
۹- اندوکریبولوژی	۲ واحد		
۱۰- سلامت عمومی	۲ واحد	ندارد	
۱۱- مداخله روانی در درمان بیماریها	۲ واحد	استرس + سازگاری با بیماریهای مزمن + جنبه های روانی و اجتماعی	

تبصره ۱: انتخاب دروس انتخابی با توجه به موضوع پایان نامه دانشجویان و تأیید استاد راهنما و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه صورت می گیرد.

تبصره ۲: با توجه به اینکه ورودیهای پذیرفته شده در این مورد می توانند از رشته های مختلف روانشناسی (عمری، بالینی، تربیتی، شخصیت و کودکان استثنایی) باشند، با توجه به سابقه تحصیلی دانشجویان و واحدهای گذرانیده شده در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد دروس جبرانی برای هر یک از دانشجویان عنداللزوم به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی گروه روانشناسی در نظر گرفته خواهد شد که دانشجویان موظف به گذراندن این واحدهای پیش نیاز قبل از شروع برنامه اصلی دوره دکتری می باشند.

دروس جبرانی برای رشته های مختلف به شرح زیر می باشد:

الف- روانشناسی شخصیت:

- ۱- روانشناسی یادگیری و تفکر ۲ واحد
- ۲- روانشناسی اجتماعی پیشرفته ۲ واحد
- ۳- روانشناسی تجربی ۲ واحد

ب- روانشناسی کودکان استثنایی:

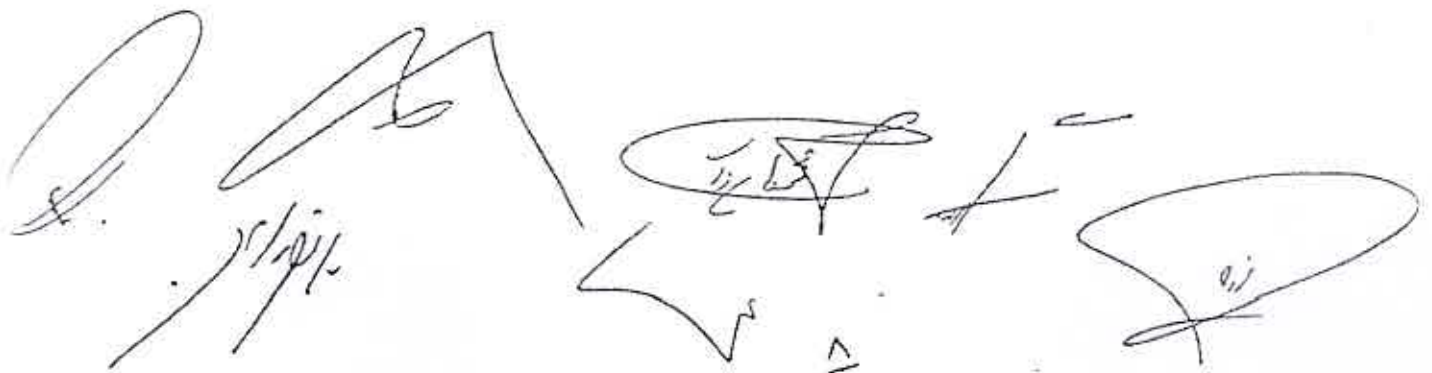
- ۱- مباحث جدید در آسیب شناسی روانی ۲ واحد
- ۲- پسیکوفیزیولوژی و نوروسیکولوژی ۲ واحد
- ۳- روانشناسی یادگیری و تفکر ۲ واحد
- ۴- نظریه های شخصیت ۲ واحد
- ۵- روانشناسی اجتماعی پیشرفته ۲ واحد
- ۶- روانشناسی تجربی ۲ واحد

ج- روانشناسی تربیتی:

- ۱- مباحث جدید در آسیب شناسی روانی ۲ واحد
- ۲- پسیکوفیزیولوژی و نوروسیکولوژی ۲ واحد
- ۳- روانشناسی شخصیت ۲ واحد
- ۵- روانشناسی اجتماعی پیشرفته ۲ واحد
- ۶- روانشناسی تجربی ۲ واحد

د- روانشناسی بالینی و روانشناسی عمومی نیازی به دروس جبرانی ندارند.

توضیح: ۳ دانشجویان می توانند در هر ترمال تحصیلی با موافقت استاد راهنما و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه روانشناسی می توانند ۱۰-۶ واحد از دروس اصلی و انتخابی، انتخاب کنند.

The bottom of the page features several handwritten signatures in black ink. There are also some circular stamps, one of which appears to contain the word 'تایید' (Approval) and another with the word 'روز' (Day). The signatures are written in a cursive style.

رساله دکتری

دانشجویان می‌توانند بعد از گذراندن حداقل ۱۲ واحد از مجموعه دروس اصلی، از دروس اختیاری با تأیید استاد راهنما و تصویب کمیته تحصیلات گروه انتخاب نمایند. انتخاب دروس اختیاری باید با توجه به گرایش تخصصی و موضوع پایان‌نامه صورت پذیرد.

مدت زمان لازم برای گذراندن دروس، تهیه و تدوین رساله و اخذ درجه دکتری تابع شرایط عمومی و مقررات تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و دانشجوی در صورت عدم توفیق ناگزیر به ترک تحصیل خواهد بود.

۸۴۶
رئیس هیأت مدیره

رئیس هیأت مدیره

رئیس هیأت مدیره

رئیس هیأت مدیره

فصل سوم سرفصل دروس

الف- دروس اصلی:

- ۱- روشهای تحقیق در روانشناسی سلامت
- تعریف اپیدمیولوژی
- نسبت بیماری به سلامت
- میزان مرگ و میر
- نقش دارونماها در تحقیق و درمان
- آمار حیاتی
- روشهای خاص در پژوهشهای بالینی

بیش نیاز

کد درس: ۵۱۰۶۰۷۸ ندارد

منابع

- 1- Kazdin, A.E (1992). Research design in clinical psychology. New York: MacMillan.
- 2- Bowling, A. (1997). Measuring health: A review of quality of life measurement scales. Open University press.
- 3- Cohen, S., Kessler, R.C. & Underwood, L.G. (1995). Measuring stress: A guide for health and social scientists. New York: Oxford University press.

بیش نیاز

کد درس: ۵۱۰۶۰۷۹ ندارد

۲- روانشناسی سلامت:

- مقدمات
- تعریف سلامت و بیماری، الگوهای بیماری و مرگ
- مدل‌های سلامت
- تاریخچه و تعریف درد، اندازه‌گیری فیزیولوژیکی، رفتاری و خودگزارشی درد
- سلامت رفتاری و رفتار پزشکی

۴۴
۱۳۹۳/۱۰/۲۵
رئیس دانشکده

۱۳۹۳/۱۰/۲۵
رئیس دانشکده

۲- لغت
۱۳۹۳/۱۰/۲۵

- سبک‌های زندگی

منابع

- 1- Baum, A., Revenson, T.A., & Singer, J.E. (2001). Handbook of health psychology. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- 2- Ogden, J. (2000). Health psychology, A Textbook. Open University Press. UK.
- 3- Taylor, S.E. (1999). Health psychology. Newyork: Mc Graw-Hill.
- 4- Brannont, F.J. (2000). Health psychology: An introduction to behavior and health. Brooks/cole, Wadsworth/ Thomson, Belmont, CA.
- 5- Health & Theory, Research & Practice Marks. D.F., Murray, M., Evans, B., Willig, C., 2000. SAGE Publications.

بیست نیاز
روانشناسی سلامت

کد درس: ۵۱۰۶۰۸۰

۲- استرس

- تعریف و اندازه‌گیری استرس
- مبسم عصبی مرکزی و پیرامونی استرس
- فیزیولوژی استرس
- تئوریهای استرس
- منابع استرس

منابع

- 1- Cassidy, T. (1999). Stress, Cognition and health. Routledge. London.
- 2- Bartlett, D. (1998). Stress. Open University press. UK.
- 3- Carroll, D. (1992). Health psychology: Stress, behavior and disease. London: Falmer.
- 4- Karasek, R. & Theorell, T. (1990). Healthy work: Stress, productivity and the reconstruction of working life. Newyork: Basic books.

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page, including a large signature on the left and several smaller ones on the right.

بیش نیاز

کد درس: ۵۱۰۶۰۸۱ روانشناسی سلامت

۴- سازگاری با بیماریهای مزمن

- اثر بیماریهای مزمن بر بیمار و خانواده

- تغییرات سبک زندگی

- بیماریهای قلبی و واکنشهای روانشناختی

- مقابله با سرطان

- مقابله با دیابت

- مقابله با الزایمر

- مقابله با HIV (Aids)

منابع:

1- Saplosky, R. (1998). An updated guide to stress, stress-related disease and coping. New York: Freeman and Co.

2- Friedman, H.S. (1991). Hostility, Coping and health. Washington, D.C: APA.

بیش نیاز

کد درس: ۵۱۰۶۰۸۲ روانشناسی سلامت

۵- جنبه‌های روانی و اجتماعی پزشکی:

- روابط بیمار و پزشک

- رضایت و درک و فهم بیمار

- فراخوانی بیمار

- جنبه‌های روانی بستری شدن در بیمارستان

- آمادگی برای عمل جراحی

- پایگاه سلامت و نیازهای مختلف در جامعه

- ویژگیها و راهبردهای و مکانیزمهای اجرایی در مراکز بهداشت

- بلایای اجتماعی و سلامت

The bottom of the page contains several handwritten signatures and stamps. On the left, there is a large, stylized signature. In the center, there is a circular stamp with the word 'بازرسی' (Inspected) inside. To the right of the stamp, there is another signature. On the far right, there is a signature that appears to be 'م. رضایی' (M. Rzaei).

منابع:

- 1- Stroebe, W. (2000). Social psychology and health. Open University Press. UK.
- 2- Hardey, M. (1998). The social context of health. Open University Press. UK.
- 3- Rutter, D., Quine, L., & Chesham, D.J. (1993). Social psychological approaches to health. London: Harvester/Wheatsheaf.

بیش نیاز

روانشناسی سلامت

جنبه‌های روانی و اجتماعی

کد ترس: ۵۱۰۶۰۸۳

۶- خانواده و سلامت:

- رضایت زناشویی

- رضایت جنسی

- روابط خانوادگی (زن و شوهر و برادران و خواهران)

- سلامت و مرد

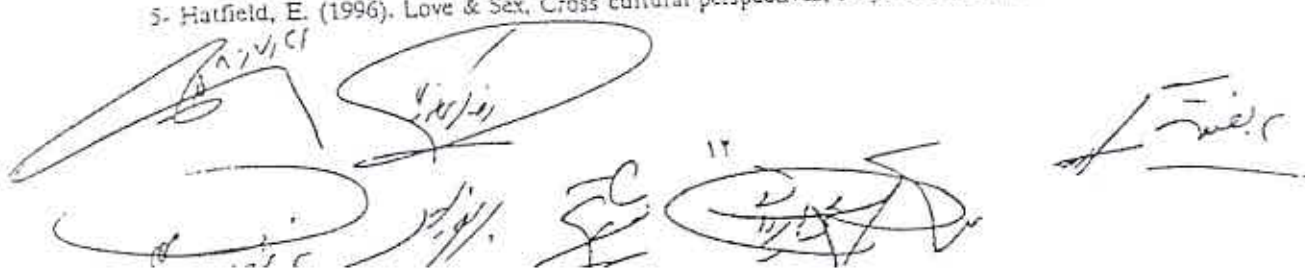
- سلامت و زن

- سلامت و کودک

- باروری و ناباروری (زندگی با فرزند و زندگی بدون فرزند، فرزند خواندگی)

منابع:

- 1- Siegal, M. & Peterson, C.C. (1999). Children's Understanding of Biology and health. Cambridge University Press, Cambridge.
- 2- Kurpius, S-E., Robinson, M. & Maresh, S.-E. (1998). Woman's health issues: A focus on infertility, gynecological cancer, and menopause. Newyork, Ny, USA. Norton & Co, Inc.
- 3- Cooper- Hilbert, B. (1998). Infertility and involuntar/Childlessness: Helping couple cope. Newyork, Ny. U.S.A. Norton & Co, Inc.
- 4- Beavers, W.R. (1986). Successful Marriage. A Family systems Approach to couple Therapy, W.W. Norton, New York.
- 5- Hatfield, E. (1996). Love & Sex, Cross cultural perspectives, Allyn & Bacon, Boston.

The bottom of the page features several handwritten signatures and stamps. On the left, there is a large, stylized signature. In the center, there is a circular stamp with some text inside, and below it, another signature. To the right of the center, there is a signature with the number '۱۲' written above it. On the far right, there is a signature that appears to be 'بغضه' (Baghze) with a flourish.

- 6- Lamanna, M.A. & Reidman, A. (1997). Marriages & Families, Wadsworth, Belmont, CA.
- 7- Markman, H.J. et al (1994). Fighting for your Marriage. Jossey Bass, San Francisco.
- 8- Ridley, J. (1999). Intimacy in crisis. Whurr, P., London.
- 9- Halford, W.K. & Markman, H.J. (1997). Clinical Handbook of Marital & couple Interventions. Wiley, chichester.

۷- فرهنگ و سلامت

کد درس: ۵۱۰۶۰۹۰

بیش نیاز

روانشناسی سلامت -

جنبه‌های روانی و اجتماعی پزشکی

- نقش فرهنگ در تامین سلامت و بیماری
 - تحولات اجتماعی و اثرات آن بر سلامت
 - عوامل فرهنگی - اجتماعی موثر بر سلامت
 - مذاهب و سلامت
- منابع:

- 1- Spector, R. E. (1996). Cultural diversity in health and illness. New York: Appleton century Crofts.
- 2- Levine, B.C., Tarlov, S. & Walsh, D.C. (1995). Society and health. New York: Oxford University Press.
- 3- Polednak, A. P. (1989). Racial and ethnic differences in disease. New York: Oxford University Press.

۸- سایکونورواپسونولوژی

کد درس: ۵۱۰۶۰۹۱

بیش نیاز

روانشناسی سلامت - استرس

- کلیاتی در باب تأثیرات سیستم عصبی بر سیستم ایمنی
- کلیاتی در باب تأثیرات نورواندوکرین بر سیستم ایمنی
- کلیاتی در باب تأثیرات سیستم ایمنی بر سیستم عصبی
- تأثیرات رفتاری بر سیستم ایمنی (شرطی سازی و سیستم ایمنی، از سایکونورواپسونولوژی تا ایمونولوژی اکولوژیک، فاکتورهای تفاوت‌های فردی در سایکونورواپسونولوژی، در دو سیستم ایمنی، پاسخهای ایمنی به تمرینهای اضطرابی، هیپرتیرم و سیستم ایمنی، پزشکی آلترناتیو و سیستم ایمنی، ژنتیکهای رفتاری و سیستم عصبی)

- استرس و سیستم ایمنی

- سایکونورواپسونولوژی و آسیب‌های جسمانی و روانی (تأثیرات صدمه مغزی بر سیستم ایمنی، حالات ایمنولوژیکی همراه با اسکیزوفرنی، افسردگی و سیستم ایمنی، تأثیرات روانی - اجتماعی، سیستم ایمنی و اختلال اوتوایمون)

منابع:

Psychoneuroimmunology (Volumes 1 & 2).

R. Ader, D. Felten & N. Cohen (2001).

Academic Press, San Diego, California, U.S.A.

ب- دروس اختیاری:

۱- اعتیاد

کد درس: ۵۱۰۶۰۹۴

پیش‌نیاز

روانشناسی سلامت

- چه کسانی معتاد می‌شوند.

- چه کسانی ترک اعتیاد می‌کنند

- اعتیاد و بیماری و مرگ

- چرا افراد معتاد می‌شوند

- انواع اعتیاد (سیگار، تریاک، حبش و ...) و روشهای ترک اعتیاد

منابع

1- Caulkins, Jonathan, P. (1995). Preventing drug use among youth Through Community Outreach; U.S.A: Rand.

2- Glantz, M.D. & Pickens, R. (1996). Vulnerability to drug abuse. Washington, DC: American Psychological Association.

3- Stoll, M.J. & Hill, G. (1996). Preventing substance Abuse: Interventions that work. New York: Plenum.

- 4- Lowinson, T.H., Ruiz, P., Millma, R.B., & Langrod, J.C. (1997). Substance Abuse: A comprehensive textbook, 3rd Ed., Baltimore Winiams & Wilkins.
- 5- Elster, S. (1999). Addiction: Entries & Exits. NewYork: Russell sage foundcection.
- 6- Elster, J. & Skog, O. (1999). Getting Hooked: Rationality and Addiction. Cambridge: Cambridge University Bress.

پیش نیاز

خانواده و سلامت

کد درس: ۵۱۰۶۰۹۲

۲- سالمندی و سلامت:

الف- جنبه های شناختی

- مکانیزمهای اساسی در ارتباط با کاهش کارکردهای شناختی

- توجه و سالمندی

- حافظه و سالمندی

- زبان و سالمندی

- تصمیم گیری و سالمندی

ب- جنبه های عاطفی - اجتماعی

- رضایت مندی و سالمندی

- حریت و بحران حریت در سالمندی

- خانواده و سالمندی

- اشتغال و سالمندی

ج- جنبه های فیزیولوژیک

- کارکرد مغز و سالمندی

- کارکردهای جسمانی دیگر (قلب، عضلات و ماهیچه ها، غدد)

منابع:

- 1- Binstock (1995). Handbook of Aging and the social science. Harcourt Publiishers Limited, London.
- 2- Park, D.& Schwarz, N. (2000). Cognitive aging. Psychology Press. USA.

۱۳۸۷/۱/۲۴
 رزاقی
 ۱۳۸۷/۱/۲۴

۱۵
 ۱۳۸۷/۱/۲۴

۱۳۸۷/۱/۲۴

3. Arnetz, B. (1993). Psychophysiological effects of social understimulation in old age. Laboratory for clinical stress. Research Karolinska Institute, and National Institute for Psychosocial factors and health. Stockholm, Sweden.

- بیش نیاز
استرس + سازگاری با بیماریهای
جنبه های روانی و اجتماعی
- کد درس: ۵۱۰۶۴۸۸
- ۳- مداخله روانی در درمان بیماریها
- روشهای مقابله با استرس و درد
 - روش های حفظ و بهبود سلامت (از جمله باور قوی، تغییر رفتار، درمان شناختی و شیوه های چند وجهی)
 - تغییر عوامل خطر ساز در بیماریهای قلبی - عروقی
 - برنامه های توانبخشی پس از بیماریهای قلبی - عروقی
 - مقابله با سرطان
 - سازگاری با دیابت
 - روش های مداخله به منظور کاهش مصرف یا ترک دخانیات
 - روش های مداخله به منظور کاهش یا ترک اعتیادهای دیگر
 - روش های مداخله در مورد اضافه وزن و اختلالات تغذیه
 - روش های مداخله در مورد اجرای رژیم غذایی، دستورات دارویی و سایر دستورات پزشکی

منابع:

- 1- Benner, P. (2000). Introduction to clinical health psychology. Open University Press. UK.
- 2- Horn, S. & Munato, M. (1997). Pain (theory, research and intervention). Open University Press. UK.
- 3- Hammer Burns, L. & Covington, S.N. (2000). Infertility Counseling: A comprehensive handbook for clinician. The parthenon Publishing Group Inc. Newyork. USA.

۱۶/۱/۱۱

۱۶

۱۶

۱۶

۴- کارورزی در روانشناسی سلامت

کد درس: ۵۱۰۶۰۹۲

این کارورزی علی‌الاصول می‌باید مرتبط با پایان‌نامه دکتری باشد و با نظر استاد راهنما ثبت‌نام و برنامه‌ریزی شود. در این کارورزی هم در داخل کشور و هم در خارج از کشور می‌تواند صورت پذیرد. (در موارد استثنائی، با موافقت استاد راهنما و گروه روانشناسی، کارورزی می‌تواند مستقل از پایان‌نامه باشد).

۵- نورولوژی

۵۱۰۶۰۸۴

مشخصات نورولوژیک بیماران هوشیار

مشخصات نورولوژیک بیماران در اغماء

تعیین محل آسیب در بیماری‌های مغز و اعصاب (لوکالیزاسیون)

سرده‌ها (میگرن، افزایش فشار داخل جمجمه و ...)

تشنج‌ها

مسکنه‌های مغزی

اغماء

بیماری‌های موتورون

آزمون‌هایی رایج پاراکلینیک در بیماری‌های اعصاب

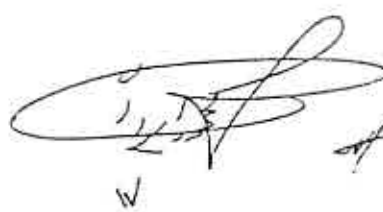
تغییرات مایع مغزی - نخاعی در بیماری‌های اعصاب و اندیکاسیون‌های آن

داروهای رایج در نورولوژی

اورژانس‌های نورولوژی

منابع:

- 1- Neurology in clinical practice walter G. Bradley, 1996, Butter worth-Hei nemann
- 2- Principle of Neurology Raymond D. Adams (2001), Mac Graw Hill.
- 3- Merritt's textbook of Neurology, 2000 Williams & Wilkins Lewis P. Roland.

کد درس: ۵۱۰۶۰۸۵

۶- فارماکولوژی

کلیات فارماکولوژی

مقدمه‌ای بر فارماکولوژی CNS

انواع داروهای محرک و وقفه‌دهنده

داروهای آرام‌بخش

داروهای ضد اضطراب

داروهای ضد صرع

داروهای ضد پارکینسون و سایر بیماریهای نورودژنراتیو

داروهای ضد سایکوز

داروهای ضد انصر دگی

سوء استعمال داروها

جنبه‌های ویژه فارماکولوژی سالمندان

تداخلات دارویی مهم

منابع:

اصول پایه و پزشکی فارماکولوژی

اصول درمانی فارماکولوژی

فارماکولوژی انسانی

مجلات

B.G. Katzung

Goodman & Gilman

Brody, Lerner, Minne man

Psychopharmacology

کد درس: ۵۱۰۶۰۸۶

۷- اندوکرینولوژی

تاریخچه پیدایش علم اندوکرینولوژی

ماهیت هورمون

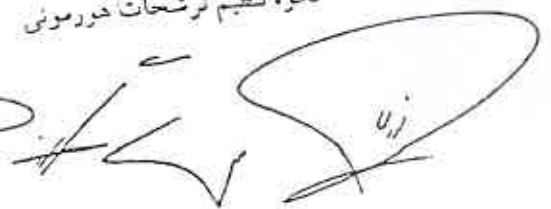
طبقه‌بندی هورمون‌ها (آمینها، پلی‌پتیدها و استروئیدها)

مکانیسم‌های عمل هورمون‌ها

چگونگی تأثیر هورمون‌ها بر بدن

مکانیسم‌هایی که از طریق آنها هورمون‌ها عمل می‌کنند.

نحوه تنظیم ترشحات هورمونی

۵- غده مترشحده داخلی عمده و هورمونهایشان
غده هیپوفیز و رابطه آن با هیپوتالاموس
هورمونهای هیپوفیز قدامی (هورمونهای تروپیک)
هورمونهای هیپوفیز خلفی
هیپوتالاموس

آدرنال کورتکس - بخش قشری غده فوق کلیه
آدرنال مدولا - بخش مرکزی غده فوق کلیه

بیضه ها

تخمها

تیرئوئید

لوزالمعده

غده صنوبری

۶- هورمونها و رشد

۷- اثر هورمونها در یادگیری و حافظه

۸- مقایسه ارتباط عصبی و هورمونی

Rosenzweig R. M; 4 Leiman L.A. Physiological Psychology. Lexington, Mass: D.C. Heath of Company, 1962.

Leshner, A. An tutroduction to behavioral endocrinology. New York: Oxford university Press, 1978.

گاتینو، آرثور. فیزیولوژی پزشکی جلد سوم، ترجمه: فرخ شادان. تهران: انتشارات جهر ۱۳۵۶.

۸- سلامت عمومی

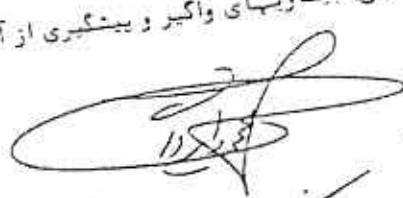
کد درس: ۵۱۰۶۰۸۷

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با کلیات و مفاهیم سلامت عمومی تر جهت استفاده از
معلومات کسب شده از محتوای این درس در رشته تخصصی سلامت می باشد.
فهرست مطالب:

تاریخچه کلی و اصول سلامت عمومی و تعریف مفاهیم

طیف سلامت و دامنه فعالیت در بهداشت عمومی

تعریف بیماریهای عفونی، بیماریهای واگیر و پیشگیری از آنها، واکسیناسیون

اعتیاد و بیماریهای مقاربتی (با توجه به مسئله ایدز)
 بهداشت محیط و مشکلات محیط زیست
 بهداشت روانی و آموزشهای لازم در جهت پیشگیری و توسعه مشکلات روانی
 نظامهای عرضه خدمات بهداشتی - درمانی و اعلایه آلمان
 شبکه ارائه خدمات بهداشتی - درمانی کشور
 نیروی انسانی در عرضه خدمات بهداشتی - درمانی
 سازمانهای بهداشتی بین المللی
 نشر آموزش بهداشت در سلامتی جامعه و مشارکت مردم در امر بهداشت و درمان مدیریت و برنامه ریزی
 خدمات بهداشتی - درمانی
 بحث و گفتگو درباره محتوای درس
 بازدید از مراکز بهداشتی - درمانی ۲ جلسه

منابع

- ۱- حسن آبادی، دکتر علی صادقی. کلیات بهداشت عمومی. از انتشارات دانشگاه شیراز. ۱۳۷۲.
- ۲- مرلری، دکتر محمد علی و دکتر گیتی ثمر. بهداشت همگانی. از انتشارات شرکت سهامی چهار، ۱۳۷۲.
- ۳- آذگش، اذناله. جلد دوم، انتشارات خوشبین ۱۳۷۹.
- 4- Green, W., Lawrence, and Marshall W. Kreuter. Health promotion planning: An educational and environmental approach. Second edition. Mayfield Publishing Co. Toronto & London. 1991.
- 5- Aspen Reference Group. Community Health. Education and promotion Manual. Aspin publishers. 1998.

